

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR
Victor Bilciurescu, Neli Cornea, Sofronie Ivanovici, M. G. Samarineanu, etc.

ANUNCIURI
LINIA PE PAG. 7 și 8
BANI 20

inainte peste Carpați!

Un om al trecutului

GIOLITTI

Un nume ce ajunsese sinonim cu „Italia”.

De la umilul cetățean care, în fundul a cîine știe cărei provincii italiene „hibzunia” ceremonios în fața urnelor de vot, și până la parlamentarul de marcă — nervos, agitat și guraliv reprezentant al țării sale — toate majoritățile, toate, comunale sau ministeriale, erau ale lui.

Atîta timp că mai trăia Giolitti, își închipuia cineva un nou risorgimento fără dănsul?

Și totuși, autoritatea aceasta care răsare amețitor de iute odată cu amestecul lui Giolitti în legislația financiară; care orbește prin lumina ei în urma legislației electorale; care culminează în strălucire în urma războiului libian, — se stinge brusc în 1915, pentru că Giolitti să ajungă il parecchio!

Și cine îi covârșește gloria? Omul cel mai numbit dintre personalitățile politice italiene, adversarul neînfrînt al lui Giolitti, impopularul Sonnino!

Acest moment din a doua renaștere italiană este prea însemnat ca să ne mulțumim cu o prea simplă și simplistă explicație a lui.

De ce n'a vrut Giolitti războiul? El care nu s'a dat în lături de la un război colonial, de ce a abdicat de la responsabilitatea unui război național, pentru declararea căruia, motive și etnice și politice și sociale și umanitare trăgeau atât de greu în câmpăna hotărârii?

În fața poporului italian, care-l cunoaște prea bine ca să nu-l judece drept, nu începe îndoiială că replica lui Giolitti n'ar lua decât forma unui răspuns obișnuit. În fața opiniei publice românești, intervine însă o nuanță, care dă oarecum simplei reabilitări de adevăr caracterul unei apărări.

Așa-i. Căci din comentariile zilnice de peste hotare, din ușurința lor, s'a infiripat, sub influența unor contingente explicabile, legenda ne-sincerității lui Giolitti. Și cum lumina e darnică în aruncarea epitetelor și binevoitoare la înregistrarea acourilor, ea i-a lipit fără prea multă deliberare și lui Giolitti eticheta de „vândut”. Odată cuprins în această formulă, toate se explicau dela sine, repede și simplu: unealta lui von Buelow și pace!

Giolitti! Dacă istoria politicii italiene nu înregistrează până astăzi nici un vândut — nimănui și sub nici o formă — apoi, fără îndoiială, că această monstruoasă politică ar fi putut-o săvârși mai puțin decât ori cine, Giolitti. Căci pe treapta corectitudinii private și a dezinteresării publice, Giolitti, o știu și copiii peninsulei, ocupă în Italia același loc pe care-l ocupă în România bunăoară Petre Carp. Și cine l'ar putea acuză de trădare pe ul'ra germanofilul Petre Carp?

„Provincia Cuneo, fără deosebire de partid și fără rezerve, e unanimă în devotamentul către rege, în sprijinul necondiționat ce-l acordă guvernului, în nemărginita credință în armata țării”.

Acțiunea pe care a întreprins-o Italia e grea și cere jertfe mari: nici o jertfă însă nu ni se va părea prea scumpă, dacă ne vom gândi meru că de rezultatul acestui războiu, de condițiile de pace cari îi vor pune capăt, de situația politică în care ne vom găsi la încheierea păcii, va fi legat viitorul Italiei pentru o lungă perioadă din istoria ei”.

„Sinteza propunerilor noastre și voturilor noastre să fie strigătul de: „Trăiască Italia!”

Așa a vorbit Giolitti în ședința consiliului județean din Cuneo, că-

VALEA ALBĂ

— Văzută de pe Nisipiște *) —

Pentru cea din urnă oară, aste locuri poate văd,
Poate că pe culmea asta, altă dată nu mai găd.
Ce privește pe vale!... E atîta de măreață,
Ca ce-a fost aci odată, prinde acum în mînto-mi viață:
Toate sfintele icoane ale leilor străbuni
Les la soare să vorbească de vestitele minuni,
Și de și tabloul este liniștit și făr'de grijă,
Înainte-mi par'că luptă numai oase, numai schijă,
Și de și tăcere sfîntă e acum și e de veacuri,
Valea mi pare însușită: sulii frînte lînga steaguri,
Senturi strălucind la soare, leșuri vinete ori calde,
Toate într'un val de sânge, se întrec ca să se scalde.
Ce roșită e Moldova!... Par'că liniștitu-i curs
De când ține dînsa mînto, purpurii așa s'a scurs.
Din câmpie ies în cărduri mii de piepturi ofelite,
Luptă aprig între ele până ce amuțesc lovite,
Apoi attele iau locul celor duse 'acum pe veci
Și-ntr'o clipă sunt și ele un morman de trupuri reci.
Căd de sulii cai și oameni, ard cămine de săteni,
Trece Ștefan ca naluca, insolit de doi curteni,
Ochiul meu îl fugărește, în sălbateca lui goană
Și de-abia că mai zărește scipitoarea lui coronă;
Un cârtej de praf vascunde și de urmă i-au pierdut.

Acum lupta contenește, zgomotul par'că-a tăcut.
În aceeași clipă însă, fioros și crud răsună,
O sălbatecă strigare: îndârjita semilună,
Rusina de izbînda-i, vrea prin răcnet nebunesc
Să 'ngrozască bărbăția Domnului Moldovenesc,
Dar de și viteaza ceată a lui Ștefan e înfrîntă,
Sarletele creștinătății nemurirea ei o cântă.

Tot purtat așa de gânduri, nici n'am mai băgat de seamă
Că furis se lasă seara și că'n sat încep să geamă
Vitele de la pășune, că apusu 'necet s'a stîns,
Și că bolta cenusie un lucefăr a aprins.

Victor Bilciurescu.

*) Hotarul moșiei David, între județele Roman și Neamțu.

teva săptămîni numai după ce, spre satisfacția aceluiași guvern, căruia-i acordă azi „sprijinul său necondiționat”, a plecat din Roma în mijlocul strigătelor de „Abasso Giolitti”. Vînduții vorbesc altminteri. Bănănia ce n'a aruncat asupra sincerității lui Giolitti e pur și simplu absurdă. Eliminarea ei, pentru cel ce vrea să știe adevărul se impune.

Atunci, de ce n'a vrut dar Giolitti războiul?

Trecutul și personalitatea lui ne vor lămuri pe deplin.

Trecutul. Când vorbim de atitudinea antirăzboinică de astăzi a lui Giolitti, un lucru nu trebuie să pierdem nici o clipă din vedere: că a fost acela care a luat asupra-și pregătirea și săvîrșirea războiului tripolitan. Astăzi, când evenimentele au ridicat un colț al vălului care acoperea partea tănuită a acestui războiu, astăzi știu și noi ce mută dar ce aprigă luptă a trebuit să ducă Giolitti pentru a potoli atunci ostilitatea, nu a Puterilor ce n'aveau rațiune ca Italia, ci chiar a aliaților ei.

Giolitti a fost acela, care în ziua de 1 Octombrie 1911 se frămînta sub greutatea vestei că von Aehrenthal a comunicat ambasadorului italian la Viena, că operațiile italienilor împotriva Turciei „l'au impresionat în chip penibil”. El a trebuit să susțină și să răspunde a doua zi la amenințarea că, dacă Italia nu limitează aceste operații, „guvernul italian va avea de a face deadreptul cu Austro Ungaria”. Numai el știa căte piedici dușmănușe se puneau de către această Austrie acțiunii navale pe care ducele Abruzzilor o începuse în chip așa de strălucit împotriva coastelor albaneze. În sfîrșit, Giolitti singur știa în ce situație, sub ce auspicii, se desfășura războiul italo-turc, atunci când, după nemai pomenita incursie a crucișătoarelor italiene, până n'adăncul Dardanelor,

când după faimosul atac de la Kum Kaleh, Berchtold comunică guvernului italian, că „dacă guvernul regal doroste să-și revină libertatea de acțiune, guvernul imperial și regal ar putea face la fel”.

Amintirea acestor neajunsuri îndurate de la „aliații” numai, nu se putea șterge ușor și nu s'a șters. După această grea experiență, e lesne de înțeles ce griji, căte acoteli și căte ipoteze nu trebuie să-l fi chinat pe „bătrînul” Giolitti, când a pus posibilitatea unui nou războiu italian, nu cu turco-arabii în Libia, ci cu austro-germanii și aliații lor în Europa.

E lesne de presupus ce proces s'a desfășurat în mîntoarea lui, la gândul că Italia și-ar asuma o parte din riscurile celui mai mare războiu din lume de până astăzi, și cu mult mai de crezut e că, nu contactul de astăzi cu Buelow, ci alianța de ieri cu Aehrenthal, apleca balanța lui Giolitti spre talerul neutralității definitive.

Dar, cu toată greutatea trecutului care apăsa asupra hotărârilor sale, poate că Giolitti ar fi încercat totuși să se scuture de plumbul prieteniei austro-germane, dacă ar fi fost, pentru aceasta, personalitatea indicată.

N'a fost! Patriot, cum numai evintele ce le-a rostit la Cuneo îl pot califica, Giolitti n'a putut totuși să fie astăzi omul Italiei, Cugetătorii, din gîndire sistematică, iar opinia publică italiană, din instinct, au simțit-o: înfrîngerea lui Giolitti e logică.

Într'adevăr, acei cari cunosc trecutul lui, îl știu prin ce se caracterizează: un trecut de răvnă înfrîngătoare, de experimentare zilnică, de aplicare migăloasă, stăruitoare și mai în totdeauna reușită. — pentru ce? Pentru a fi marele maestru al alchimiei parlamentare, stăpînul

constant al majorității, omul care guverna și din opoziție. Nu-i lipsea nimic ca să i implinească această menire. Cunosător neîntrecut al psihologiei parlamentare, mîlăindu-se când spre stînga, când spre dreapta mandatariilor țării, el a izbutit în totdeauna să-și creeze o viață de democraat destul de burgheză și de liniștită.

Nu-i plăcea lui furtuna pe care stărnește o problemă atunci când: se pune dîr în față și-ți cere, sau o rezolvi în întregime și fără șovăială, sau să te dai înfrînt. Arta lui consta dimpotrivă într'o iscusită tocire a asperităților ori cărei chestiuni, în concesii mai largi sau mai restrînse, în salvarea fondului sub ori și ce formă.

Puse în fața conflictului european calitățile acestea nu puteau fi însă îndestulătoare. La timpuri nouă, extrem de nouă, se simțea nevoia unui inovator. Incontestabil, trecutul lui Giolitti nu e lipsit de inovații, dar de inovații realizate prin tranziție și sub un orizont cam restrîns.

Or, între azi decedată triplă alianță și războiul italo-austriac nu putea exista tranziție. Ca să vadă acest lucru, putea cineva să fie mai puțin cunosător al resorturilor sociale interne ca Giolitti, mai puțin priceput în ale aplicației cu dănsul, mai puțin analist, — trebuia însă să fie neapărat o mînto cu o perspectivă aproape genială, un sintetic viguros, în inovator îndrăzneț și intransigent.

Nu mai era vorba de cercetarea atomilor cu lupa, de drămuirea riscului și a câștigului...

Era vorba de crearea unei noi orbite, de alegerea între două sisteme planetare și de înțelegerea cu care Italia trebuia pusă în mișcare.

De data asta, i-a venit rîndul lui Sonnino!

Politician

PRIVIREA TA

Privirea ta, privirea ta,
Cînd vrea, căte nu spune!
Privirea ta mi-a spus cînd-va
Și mie o minune.

Era o seară de April,
Cu zarea împurpurată,
Din parc se înălța un tril
Spre bolta înstelată.

Și dintre crăci de portocal
Aluneca sfoasă
Mireasa nopții c'un voal
Și trend de mîtasă.

Privirea ta c'un mistic grai
Porni atunci să-mi spună,
Și spusu-mi-a că mă iubiai.
— A fost însă minciună

M. G. Samarineanu.

Proverbe și zicători marinărești

Cum e corabia e și marca.

E sănătos ca un pește și făr' de cap ca o sardea.

Pe timp bun toți sunt gata de plecare.

Prinde și alt pește cine a prins unul.

Găștile cari au sburat peste mare nu s'au întors lebede.

Cine trimete pe mare un prost la reîntorcere îl constată imbecil (Englez).

Mărturisire

Nu mă rabdă inima, draga mea prietenă, să nu dau la lumină răvașul eu mărturisirea ta, deși nu-i destinat publicității. Ar fi păcat să fie nimic, fiind oglinda prea interesantă a unui delicat suflet de femeie, în s'batere crudă. Mă mângâie gândul, când fac această indiscreție, că în sufletul tău plin de bunătate voi găsi ertarea.

S'ar putea, în adevăr să rămâie ascunse aceste rânduri mișcătoare ?

„Scumpa mea, demult nu ți-am scris. Pricina? Sănătatea mea subredă. De două ori m'ai întrebă, cum îmi merge. Nu ți-am răspuns, nevoind a'ți spune tristul adevăr, că vința mi-s pe sfârșite. Clipă cu clipă mi se n răutățește boala de inimă, bătăile-i se întetese dureros, alternând cu o tremurare, ca a fluturului prins în mână.

Lumea aceasta frumoasă, plină de străluciri, pentru mine se prăbușește în nesfârșitul întunerec, căci la geana câmpului mă pândeste moartea rănjitoare.

Dar nu mi-a fost frică, nu m'a neliniștit niciodată gândul morții. Azi însă, când e prea târziu, s'au schimbat lucrurile și regret că nu mai e timp a împiedeca procesul de nimicire a naturii, atât de vi-tregă cu unii.

Azi... iubesc. Și de aici părerea de rău că mor eu zile... atât de tânără.

Iubesc... Tu, cunoști farmecul acestui cuvânt. Deși dragostea înseamnă friguri, aiurare, sbucium lacrimi, totuși e sublim a iubi... a iubi un om, mai mult ca pe tine însuși, mai mult ca orice pe pământ.

La început, mi s'a părut că visez, dar când mi s'a precizat din ce în ce că-l iubesc, îmi dădui seamă că dragostea infloreste viața și o face poetică.

Mă simț fericită.

Ce dulce-i să trăiești cu gândul îmbătat de o privire duioasă, caldă chemătoare pară. O asemenea privire mi-a sădit în adâncuri dragostea și... agonia.

Acesta e adevărul: din clipa, de când îl iubesc mi s'a început agonia, pentru că nu mi-e dată fericirea să mă iubească cum îl iubesc eu.

Dar par'că te aud strigând revoltată: — se poate să nu te iubească cineva pe tine, care ești așa de frumoasă și inzestrată cu toate însușirile ?

Se poate. Nu cred să mă iubească. Dacă ar ocupa un loc cât de mic în inima lui, mi-ar fi dat-o să înțeleg.

Dar nimic, ce ar însemna o mărturisire din partea lui, nici un gest, nici o vorbă. Poate nici nu se gândește la mine. Se poate însă să aibă aceleași regrete ca mine, dar e împiedecat să le dea graiu.

Nu știu nimic, n'am prins nimic din ființa lui, care îmi pare cam severă, ceea ce face atât de mare depărtarea dintre noi. de nu mă pot răzâmi nici de un fir de nădejde, că mar iubi.

Doar eu ochii-i mari, așa simt, mă dezmiardă, mă nvalue par'că eu rugăminte fierbinți, să fiu a lui.

Sunt ochi, ai căror farmec ne subjugă pe neașteptate, covârșitor. El, are atari ochi. Ah, niște ochi, în cari e soarele meu... îl iubesc la nebunțe...

M. S. REGINA MARIA

CUIBUL

— François Copée —

*In prea scurta viață, pasărea și omul
Năzuiesc să și facă cuibul lor cu rost;
Pentru-amor și-aceia care sunt ai noștri,
Cine nu dorește al său adăpost?...*

*Pentru ochii unei fiice ale Evei,
Inima-mi avut-a visul ei la țel:
Să-și clădească 'n umbră și retras culcușul,
Cuibul cald și moale, singurul meu țel.*

*Plin de bucurie și curaj, visat-am
Să văd fără grijă cuibul construit,
Când o vijelie aspră, nemiloasă,
Spulberă cu totul visul meu iubit.*

*In a vieții cale, tristă, solitară,
Visurile mele — ce-am avut mai sfânt —
Le văd sfărâmate, cum din cuib căzute
Oule frumoase se sparg de pământ!...*

Sofronie Ivanovici

Câteodată ne vedem și... schimbăm vorbe banale. Emoția năvalnică, îmi tale graiul când stăm față în față și în vreme ce mor după el, de pe buze mi se desprind cuvinte banale.

S'ar putea să-i spun ce clocește în mine, cât mi-i de drag. cum mă mistuie nepotolitul dor de el pe când el stă mut ? Nu.

Și de multe ori îmi vine să cred că m'ar vrea, par'că-i simt tremurând nervii înfrânați; în ochii lui mari, negri arde focul patimei involturate... o clipă, apoi se stinge tot și'n jurul nostru se așterne un giulgiu rece. Par'că văpaia din ochii lui a fost numai reflexul unui sloiu de ghiată,

pe care rătăcise o rază de soare.

Îmi poruncese deci tăcere simțimintelor și el, n'are idee de vâltoarea din inima mea. Ce-i pasă de frământarea tragică a unei ființe umile.

Viața lui, e plină de atâtea ocupații și... de plăceri, de bună seamă El doar un fermecător, născut să placă, să se ducă și... să sboare ca fluturii, mai departe, mânat de o trecătoare satisfacere a simțurilor.

Și când ne despărțim după câte o întrevvedere, eu mă zbat, înăbușită de o nedomolită sete de iubire. Ard, mă mistui în luptă mută. S'mt un gol în suflet, care mă înspăimântă. Ceasurile'mi par

de o lungime năruitoare de minți. Pentru a le scurta, viu, merg migăi prin casă, dar umblu ca un trup fără suflet, cu privirea dusă. năucă, fără a avea conștiința faptelor mele.

În jurul meu par'că s'a scufundat totul în negrul „nimic“. Nimeni și nimic nu mă mai interesează. Nădejdi, vise, idealuri, ce mi inaripau odată sufletul, s'au spulberat. Gându'mi obosit nu primește, nici o întipărire, totul, e sters dintr'insul, ce nu-i în legătură cu el.

În adâncimile-mi arse, nu mai trăește decât o singură coardă, dragostea: icoana lui frumoasă.

El și iar el. Atât mai e viu în mine, stăpânindu-mă îndărătnic ca o beție. Îmi pare că-i aud mereu sunetul ademenitor al glasului ca de bronz, cu inulădieri și armonii calde și pară-i văd ochii mari, în adâncimi cu o patimă încinsă și stau buimacă, turburată. Cât? Cine ar putea spune.

Vrau să-l uit și pe el și această dragoste romantică, deci ridicolă, să nu mai sufăr atât, pentru-că întâmplarea mi-a aruncat în calea vieții un om cu ochi frumoși, dar nu-i cu putință. Vraja, cu care mi-a prins sufletul, e mai puternică decât voința.

Și când dorul aprig mă înțeștează de simt că, mă sfârșese, caut prilej de a-l întâlni. Aproape de el, când ochii ni se întâlnesc și ochii-i dezmerdători par'că mă întreabă de ce nu-i spun că-l iubesc, mă simt bine, mă mai inviorez. Și mă mulțumesc și eu atât, ca omul, cu care a fost atât de zgăreț zeul Amor.

Dar ce-i de făcut? Nu-i pot doar mărturisii dragostea mea.

Între noi se ridică un noiam de piedici. După ce am murit însă, ar putea să aște, să-i spui tu, — scumpa mea amică că a fost iubit de cea mai castă dintre femei.

Spune-i că îi dădusem odată o poezie, care lui i-a fost dedicată. A fost întâia — și ultima, — mea, încercare literară. Răsărise din impresia adâncă, ce-mi lăsase el, când l'a preocupat o clipă suferința mea.

Era atata duioșie în privirea-i catifelată, mângâioasă, când voia să-mi pătrundă prăpastia durerii, încât de atunci... îl iubesc, cum n'am iubit niciodată.

Nu, n'am iubit, căci micile flirturi din fetie, n'au fost, n'au putut să fie dragostea patimașă a unei femei, în toată puterea maturității.

De bărbat, de mult m'a despărțit grosolănia-i de brută. De-atâția ani sunt singură, trăind într'o nevinovăție feciorelnică. Nici o mirare că inima'mi goală a închis în cuprinsu-i rece un chip de bărbat, chipul lui frumos, care mi-a arătat o nespūsă bunătate.

Bunătatea chiar, această virtute mare, sublimă, ce-i văzui oglindită în ochii negri, mai calzi ca o alintare, a fost farmecul, cu care mi-a furat sufletul.

Îți incredințez tic, scumpa mea, această taină, știind că n'ai s'c spui decât lui, al cărui bunătate mi-e cheazășia, că n'o să-și bată joc de o ființă, care totuși viața ei a fost o martiră.

A ta eu drag

Liana“.

Iată-ți taina, dată în vileag. Liano, cu toate că mă rogi să n'o spun decât lui. N'o spun, fi

liniștită. Și dacă o incredințez tiparului, asta nu înseamnă că se află a cui este taina din aceste rânduri.

M-au călăuzit gânduri bune când ți-am publicat mărturisirea. De ce n'ar lua cunoștința lumea și de nobile suferite de femei? În literatura de până acum, dominată de bărbați, arareori sunt puse femeile într-o lumină favorabilă.

Sufletul complex, ce-i drept, al femeii, deci cu anevoie de priceput, când va fi și preocuparea scriitoarelor înzestrate în pătrundere, oamenii se vor obișnui să privească femeia și în culori mai blânde.

Răvașul tău, fiind un document omenesc, poate să-i servească pe cei ce-s preocupați de adevărata stare sufletească a femeii. Asta mi-e scuza că ți-am publicat mărturisirea.

Dar... poate o citește și el? N'ar fi bine? Cine știe...

Neli Cornea

ARMATA NOASTRA.

Se știe că armata noastră a dat strălucite dovezi de bravură pe toate fronturile; iată o primă listă a ofițerilor și soldaților cari s'au distins și au fost propuși pentru decorare.

Pentru faptele arătate în dreptul lor, ofițerii și oamenii de trupă în jos arătați au fost propuși a fi decorați. Propunerile au fost menținute și decorațiile se vor conferi în curând:

Popescu, lt.-Colonel, în reg. 79 inf.—S'a sacrificat până la ultimul moment.

Bădescu Mihai, căp. statmajor.—A dat dovezi de un curaj și devotament desăvârșit; a condus el însuși o companie din reg. 36 inf. în lupta dela Senove respingând pe inamic. A executat recunoașterea din aeroplan, a ducând informații precise.

Stăvescu Virgil, locotenent, reg. 75 inf.—S'a reinarat printr'un contraatac dat cu unități străse din cele distruse dând probe de curaj și inițiativă personală.

Constantinescu Victor, sublocot. rez. reg. 9 călărăși.—Plin de curaj și devotament a cerut el însuși a se da comanda batalionului de miliții «Vasile Lupu» care rămăsese fără ofițeri, executând un atac viguros Mort.

Bădescu Bucur, locot.-colonel comandantul reg. 1 rânăt., căruia i se datorește cucerirea pozițiunii de la Culmea Ozojna. Cu un steag în mână locot.-colonelul Bădescu s'a avântat în fruntea trupeii sale la atac și ajungând rețelele de sârmă, a instalat câte o mitralieră în dreapta și în stânga și sub protecția lor a îndemnat pe oameni să iae sârmele, după care a pornit din nou la baionetă cucerind rodula și capturând pe apărători.

Brăsteanu Ernest, col. comandantul diviziei 53 inf.—Trimis de comandantul diviziei să degajeze stânga diviziei a 2-a cu regimentul său, a știut să inflăcăreze pe soldați în așa grad, că ei au pornit la atac cântând. A fost rănit în fruntea regimentului.

Harmuzescu, sublocot. marină. A condus vedeta n-rul 6 afară din canalul Cuzuiului, când ofițerii vedetei și jumătate din echipaj fusese secerati de gloanțe.

Nicule-cu Matei, căp. de marină.—Ca comandant al grupului dela Calinok a dovedit curaj și pricepere în comanda sa.

Bădescu C. Constantin, locot. reg. 36 inf.—Ofițer de ordonanță al generalului Teodorescu, a executat recunoașterea cu aeroplanul aducând informații foarte bune asupra tirului artileriei inamice și locului unde se găseau bateriile inamice, deși acest ofițer nu a făcut școală de observator;

în tot timpul acțiunii a dat dovadă de mult curaj expunându-se personal în fața inamicului.

Timuș, sublocot. reg. 2 art. grea.—A executat cu bateria sa un tir de precizie și foarte utiu atacului.

Constantinescu, locot. marină, comandantul bateriei de obuziere.

Stefănescu Rom. locot. marină, comandantul bateriei de coastă de 150 mm. care a tras până la terminarea munițiunii, cu toate tunurile.

Leoreanu, căpitan, reg. 1 art. și Vrijitorul, căp. reg. 1 art.—(S'au distins amândoi în mod deosebit).

Vasilescu Matei, lt.—comandor. Ca comandant al grupului IV de artilerie s'a distins prin măsuri înțelepte luate la timp, prin deschiderea la timp a focului și prin informații uni precise ce le procura la telefon.

A organizat și condus tragerea a 5 baterii de coastă, de pe malul drept de la Turtucaia, rămânând la postul său până la ultimul moment.

Rădulescu C., locot. comandor. A executat lucrări de baraje până în ultimul moment.

Puricescu, locot. comandor, ceru comanda grupului de baterii de pe malul stâng al Dunării, a fost de mare folos în apărarea sectorului Staroselo prin intervenirea la timp.

Negreanu I., ofițer mecanic cl. I.—Pentru modul cum a condus convoiul și a făcut aprovizionarea în timpul retragerii.

Dumitrescu Alex., locot. marină.—Lucrări fără preget la beraje.

Alexandrescu Ion, locot. marină.—Ca comandant al vedetei 8.

Dumitrescu Gh. locot. marină, care a avut rănii în timpul angajamentului cu coasta la 24 August pe vedeta 5.

Măcelaru Horia, sublocot. marină, pentru modul cum a condus vasul amiral sub ploaia de obuze la Cusui.

Gonata, sublocot. marină.—Secundul vedetei 8 care a condus tirul mitralierei.

Critia N., sublocot. rez. marină de la bateria de obuziere de pe malul drept.

Bălănescu I., caporal, bateria 3, reg. 2 art. grea. Ca ochitor al tunului 2 după a doua lovitură a gonit monitorul austriac din Orșova a demonstrat un tun de pe Alion și a scos din luptă două tunuri.

Loghian Al. maestru marină.—Mecanicul vedetei 6 (Grigore Ion).

Botei Ștefan, maestru marină.—A salvat dela inec patru oameni și a manevrat mașina vedetei 3 pentru a o salva de un obuz care a căzut lângă dânsa.

Nită Dumitru, sergent marină.—Tinzonierul vedetei 6.

Caramaliu Panaitache, sergent marină.—A salvat 80 grade inferioare și 5 ofițeri cu o lotcă spartă condusă cu o scândură.

În celulă albă

După două zile, venim două santinelo care mă conduc la lagărul din Sennelager.

Acolo mă așteptau consiliul de războiu și celula.

Din ordinul generalului Gayl, comandantul șef al orașului Munster, am fost supus unui tratament original. Barbierul lagărului mi-a ras complet o jumătate din cap (partea dreaptă), o jumătate din bărbie, sprânceana dreaptă și jumătate din mustață. Semănam cu o paiată, jumătate ras și jumătate cu păr. Mi s'a dat pe lângă aceasta, și un costum caraghios: o vestă jumătate albastră, jumătate roșie, ornată de o dungă albă și roșie. Ca încălțăminte mi s'a dat o pereche enormă de bocanci. Când mă văzui în acest hal, începui să mă îndoiesc că voi putea vreodată să reînoiesc încercarea mea.

La 6 Mai fui condus la Dostmund unde se afla consiliul de războiu care trebuia să mă judece. Judecata a fost simplă și scurtă. Fapte recunoscute, mărturisite: cazul meu nu avea deci nici o complicație.

Fui condamnat la trei luni celulă albă, (un fel de celulă cu o singură fereastră pe unde intră lumina), pâine goală și apă.

Pentru noaptea o scândură și două cuverturi.

Încearcă la Reehlinghausen, odată cu cinei din tovarășii mei cari, ca și mine încercaseră să evadeze, fui considerat ca „prizonier liber“. Această formulă însemna că ușa celei mele puțea să stea deschisă în timpul zilei.

Am stat în această închisoare până la 2 August, când am fost readus la Sennelager. Primul meu gând fu să pui la cale o nouă evadare. Unul din tovarășii, caporalul de mitraliere Brusset, avea același gând ca și mine. Am început să punem la o parte ciocolată, zahăr și alte provizii cari ne soseau de la familiile noastre. Ceva mai mult, ne am putut procura la cantină și doi saci tirolieuri.

Busola îmi fusese impușcată odată cu prinderea mea, dar reușirăm să șterpelim una chiar depe biroul ofițerului instructor al consiliului de războiu. Busola mi-era absolut indispensabilă pentru fuga mea. Eu și Brusset am hotărât să profităm de prima ocazie care ni se va prezenta.

Eram prin mijlocul lunii August. Lagărul dela Sennelager era instalat definitiv și supravegheat foarte metodic.

Închipuiți-vă un vast câmp dreptunghiular lung de 400 metri și larg de 250, situat pe un teren de instrucție al armatei germane. În centru și la trei din cele patru colțuri, vre-o trei zeci de barace de lemn. Lagărul avea trei porți. Prima, făcută din sirme de fier împletite, avea o înălțime de 2 metri și jumătate. A doua, la doi metri mai departe, era formată tot din sirme metalice printre cari trecea un curent electric de o putere de 10000 volți (prin simpla atingere a acestor sirme putea să moară un bou). A treia puțin mai departe era la fel cu prima: 2 metri și jumătate înălțime și făcută din sârmă împletită.

(Va urma).

GENERALUL AVERESCU
Comandantul armatei de la Sud

Evadarea sergentului Letor

— URMARE —

Un ciclist rău venit

Am traversat Borken fără nici un incident și apucaii pe drumul care duce la Winterswijk.

Eram aproape de libertate. Încă puține ceasuri și toate ostenele mele erau să fie recompensate.

Îmi continuu drumul; nici nu simt durerea picioarelor. Percursesem deja trei kilometri dela Borken, când văzui venind din depărtare un ciclist. Ca prudență mă ascuasei în pădure unde am stat o jumătate de ceas; apoi mi-am continuat drumul.

Vai! fusese văzut de niște oameni cari luseră pe câmp. Ei dușeră deja alarma fără ca eu să bănuiesc măcar. De odată aud la

spatele meu șgomotul unei roți de bicicletă.

Ciclistul sare jos de pe mașină și oprindu-mă brusc îmi ceru hârtiile.

— Sunt olandez, îi răspunsei, și n'am hârtii.

Nu isprăvisem răspunsul și un al doilea ciclist, însoțit de un câine polițist, își făcu apariția. O droaie de strângari s'au strâns în jurul meu. Eram înconjurat din toate părțile. Un moment am început să cărtosez contra soartei; dar de odată o idee îmi trecu prin minte: „Sunt prins; voi reîncepe!“ Voi reîncepe... Când? Cum?

Fui condus la Rhede, și închis în celulă, pe când se telefona lagărului din Sennelager că am fost prins.